

Omonatlarni kafolatlash to'g'risida ma'lumot

Bankning omonatlarni kafolatlash tizimida ishtirok etishi

Bank omonatlarini kafolatlash tizimida ishtirok etadi. Bankka joylashtirilgan omonatlari 2025yil 18-fevraldagi O'RQ-1031 -sonli "Banklardagi omonatlarni himoya qilish kafolatlari to'g'risida" O'zbekiston Respublikasining Qonunida belgilangan tartibda va shartlarda kafolatlanadi.

Bank omonatlarini kafolatlash tizimiga O'zbekiston Respublikasining 2025-yil 18-fevraldagi O'RQ-1031-sonli "Banklardagi omonatlarni himoya qilish kafolatlari to'g'risida" Qonuni asosida kiradi. Bankka joylashtirilgan omonatlar ushbu qonunda belgilangan tartib va shartlarda kafolatlanadi.

Kafolatlash obyektlari

Quyidagi omonatlar kafolatlash obyekti hisoblanadi:

- jismoniy shaxslarning milliy valyutasi va chet el valyutasidagi omonatlari;
- yakka tartibdagi tadbirkorlarning milliy valyutasi va chet el valyutasidagi omonatlari;
- yuridik shaxslarning jamg'arma omonatlari milliy va chet el valyutasidagi omonatlari;

Kafolatlash obyektni aniqlash uchun quyidagilar:

- Bank omonati shartnomasiga yoki bank hisobvarag'i shartnomasiga muvofiq bankka qo'yilgan, shu jumladan shartnomaning tegishli shartlari bajarilguniga qadar alohida hisobvaraqlarda saqlanadigan ("eskrou" xizmati), shuningdek omonat (depozit) sertifikatlari bilan tasdiqlangan pul mablag'larining qoldig'i;
- Bank omonati shartnomasi yoki bank hisobvarag'i shartnomasi bo'yicha hisoblangan, biroq kafolatlash hodisasi yuzaga kelguniga qadar to'lanmagan foizlarning qoldig'i, agar ularni hisoblash mazkur shartnomalarda nazarda tutilgan bo'lsa, shuningdek omonat (depozit) sertifikatida belgilangan foizlarning hisoblangan, biroq to'lanmagan qoldig'i hisoblanadi.

Kafolatlangan omonatlar

Kafolatlangan omonatlar - kafolatlangan omonatlar bo'yicha kompensatsiya to'lanadigan kafolatlash obyekti yoki uning bir qismi.

Kafolatlash obyekti hisoblanmaydigan mablag'lar

Quyidagi mablag'lar kafolatlash obyekti hisoblanmaydi:

- banklarning, nobank kredit tashkilotlarining, lizing tashkilotlarining, sug'urta tashkilotlarining, investitsiya va pay fondlarining , shuningdek O'zbekiston Respublikasining yoki chet davlat vakolatli organining tegishli litsenziyasiga yoki ruxsatiga asosan faoliyat yuritayotgan yoxud faoliyatini vakolatli organlarni xabardor qilish tartibida amalga oshirayotgan boshqa moliya tashkilotlarining omonatlari;
- davlat tashkilotlari va korxonalarining, shuningdek O'zbekiston Respublikasining yoki chet davlatning davlat organlari omonatlari;
- bankka aloqador shaxslarning omonatlari, bundan bankning boshqaruv a'zolari va muhim ahamiyatga ega xodimlarining oxirgi uch oylik ish haqi va unga tenglashtirilgan to'lovlari miqdoridan oshmaydigan omonatlari mustasno;
- chet elda ochilgan shu'ba banklardagi yoki bank filiallaridagi omonatlar;
- shaxsiy jamg'arib boriladigan pensiya hisobvaraqlarida jamg'arilgan pul mablag'lar;
- jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirish, terrorizmni moliyalashtirish va ommaviy qirg'in qurolini tarqatishni moliyalashtirish bilan bog'liq faoliyatdan olinganligi sudning qonuniy kuchga kirgan qarori bilan tasdiqlangan pul mablag'lar.
- yakka tartibdagi tadbirkorlarning tadbirkorlik faoliyati bilan bog'liq hisobvaraqlaridagi mablag'lar;

Kafolatlangan omonatlar bo'yicha kompensatsiya - kafolatlash hodisasi yuzaga kelganda **Omonatlarni kafolatlash agentligi** tomonidan to'lanadigan pul mablag'lar.

Kafolatlash hodisasi - bank faoliyatini amalga oshirish huquqini beruvchi litsenziyani chaqirib olish va bankni majburiy tugatish to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan qaror qabul qilinishi natijasida yuzaga keladigan holat.

Kompensatsiya miqdori

Banklardagi omonatlarni kafolatlash jamg'armasi bir bankdagi har bir omonatchiga 200 000 000 (ikki yuz million) so'mgacha miqdorda kafolatlangan kompensatsiya summasini to'laydi. Omonatning kafolatlangan summadan ortiq qolgan qismi "Banklardagi omonatlarni himoyalash kafolatlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunida belgilangan tartibda Bank tomonidan to'lanadi.

Kompensatsiyalarni to'lash usullari va muddatlari

Tugatuvchi kafolatlash hodisasi yuzaga kelgan sanadan e'tiboran o'n ish kuni ichida Agentlikka:

- omonatchilarning va kafolatlash obyektlarining reestrini hamda tugatilayotgan bankning omonatchilarga bo'lgan talablari to'g'risidagi axborotni;
- kafolatlash obyektlari egalariga to'lanishi lozim bo'lgan summalar haqidagi, shu jumladan ta'minot sifatida berilgan, xatlangan, sud nizosi predmeti bo'lgan yoki uchinchi shaxslar foydasiga qo'yilgan kafolatlash obyektlari to'g'risidagi ma'lumotlarni;
- tugatilayotgan bankning filial tarmog'i to'g'risidagi axborotni taqdim etishi shart. Ushbu qismga muvofiq taqdim etiladigan reestrning, ma'lumotlarning va axborotning shakli Markaziy bank tomonidan belgilanadi.

Agentlik tugatuvchidan ushbu reestr, ma'lumotlar va axborot olingan kundan e'tiboran ikki ish kuni ichida:

1) ommaviy axborot vositalarida va o'z rasmiy veb-saytida kafolatlash hodisasi yuz berganligi to'g'risidagi axborotni e'lon qiladi, axborot quyidagilarni o'z ichiga olishi kerak:

- kompensatsiyalarni to'lash muddatini, joyini va usulini;
- kompensatsiyalarni olish uchun omonatchilar tomonidan bajarilishi kerak bo'lgan shartlarni;

2) omonatchilarga kompensatsiyalarni to'lash uchun Agentlikka taqdim etilgan reestrda o'zlariga taalluqli ma'lumotlar bilan tanishish imkoniyatini beradi.

Kompensatsiyalar agent-bank orqali to'lanishi, omonatchining (oluvchining) boshqa bankda ochilgan hisobvarag'iga o'tkazilishi yoki Kengash tomonidan belgilangan boshqa usullarda to'lanishi mumkin.

Kompensatsiyalarni to'lash tartibi va shartlari, shu jumladan kompensatsiyalarni olish uchun taqdim etiladigan hujjatlar ro'yxati hamda ularni rasmiylashtirishga doir talablar Markaziy bank tomonidan belgilanadi.